

piantum, *ibi*, obtentâ prius licentiâ à Perillustri, & Excellenti. D. Doctore Signorollo Locumtenente D. Judicis sapientum hujus Civitatis Ferrariæ: Sed, & plenius fuit provisum ex suprema auctoritate Legati decernentis ad favorem D. Jo. Nicolai, & volentis ea uti *ibi*, volens, inhærendo etiam ubi opus sit facultatibus suis, quæ facultates in Cardinali Legato + superabundant ad hunc effectum, cum sint majores cujuscumque Judicis ordinarii. Bellenc. *de carit. subsid. quest. 12, n. 6, tom. 15, part. 2, fol. 146.* Rosfell. *de indult. n. 373, tom. 14, fol. 155.* Brunell. *de dignat. & potest. legati, concl. 8. in princ. tom. 13, p. 2, fol. 237.*

Secundò principaliter non obstat quæstus possessioni, per D. Jo. Nicolaum, statutum ejusdem Civitatis de continuanda possessione defuncti in hæredem, cujus beneficio vitur D. Pendasius contra quemcumque civiliter possidentem, ac etiam simplicem detentorem, ut in verbis statutorum videtur se declarare; quia decisio causæ removet objectum ex decreto, & acceptatione præcedenti, de consolidanda proprietate cum usufructu, post obitum Ducissæ ad favorem D. Joan. Nicolai, quæ semper impedit effectum momentaneæ possessionis, per statutum desideratæ, Passet. *consil. 140, n. 6. Menoch. consil. 139, n. 19. Riminald. jun. consil. 678, n. 21. Surd. consil. 491, n. 3. Peregr. decis. Patavina 127, n. 11.*

Et quæ postremò dicuntur non posse D. Joan. Nicolaum ratione dimidiæ dotis, manuteneri in possessione totius tenetæ, non repugnant obligationi hypothecariæ Ducissæ in pactis, & Instrumento dotiali emanatæ, respectu facultatis disponendi de dimidia dote, in proprios hæredes + Ducis mariti, pro qua habet omnia bona sui debitoris obligata æqualiter, & in solidum, & super eis absque distinctione potest insistere. Negul. *de pign. part. 8, memb. 1. nu. 49, & 50. Grat. disceptat. 38, n. 4, & 730, n. 22, & in omnem casum hodie non est agendum super integra, vel non integra dotis restitutione, quoniam hujusmodi discussio venit rejicienda ad petitionem, in quo omnia ad æqualitatem erant reducenda, interim possessore non amoto.*

Et ita, &c.

DECISIO XII

R. P. D. BICHIO.

Romana Domus.

Veneris 14. Junii 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Devolutio emphyteusis est clara constituto de dominio Ecclesiæ, & sine generationis ex confessione partis.
- 2 Nominandi ad emphyteusim facultatem habens, sine testamento decedens venientes ab intestato nominasse censetur. Contra num. 3. 6. & 9. Concessio indiffinitè concepta dicitur conditionalis, n. 7.
- 4 Relativum, qui, cum verbo futuri temporis conditionem importat.
- 5 Ademptum sub una conditione sub contraria censetur concessum.
- 8 Contingentis natura se habet ad fieri, & non fieri.
- 10 Identitatem ad probandam duæ demonstrationes sufficiunt. Amplia, ut num. 11. Limita, ut nu. 12. Ad probandam in antiquis,

leviores probationes, & conjecturæ admittantur, n. 13.

Capitulum, & Canonici Collegiatæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ Rotundæ locaverunt de anno 1561, quandam domunculam, nec non aliud Casaleum nuncupatum l'Hospitaletto Francisco de Bellis hominibus, ad tertium genus masculinum, & pro majori intelligentia hujus locationis, convenerunt, quòd prima generatio incipiat à filiis masculis ipsius Francisci, in secunda intelligantur nepotes etiam masculi, & in defectum alterius dictæ generationis; & ultimus in dicta generatione facultatem habeat nominandi unam personam tantum masculinam, sive foeminam, post cujus personæ nominandæ mortem, locatio intelligitur finita.

Insuper infra convenerunt, quòd, si quando contigerit, dictam nominationem fieri, teneatur emphyteuta dare instrumentum nominationis in publicam formam, aliàs nominatio sit ipso jure nulla, & Casaleum cum melioramentis sit ipso facto devolutum ad Ecclesiam.

Extincta generatione Francisci, per obitum Abbatissæ Michaelis Angeli illius nepotis, cui successerunt ab intestato Franciscus, & Petus de Franchinis, contra hos Canonici prædicti obtinuerunt ab A. C. sententiam super devolutione, & respectivè reintegratio ad possessionem Casaleni, causaque in gradu appellationis mihi commissa; Dubitavi, an constet de devolutione, & de qua Domo? quo dubio hodie propositio Domini dixerunt consistere de devolutione Casaleni nuncupati l'Hospitaletto.

Cum enim dominium Ecclesiæ, & defectus generationis primi acquirentis sint in confesso + apud partes, clara visa est devolutio Calaleni ob lineam finitam juxta dispositionem textus in §. emphyteusis, Auth. de non alien. rebus Eccles. Clar. in §. emphyteusis q. 42. Corbul. de caus. privat. ob lineam finitam n. 1. & seqq. Seraph. decis. 1487, n. 1.

Nec suffragatur, quòd vigore investituræ Abbas Michael Angelus, tanquam ultimus de generatione, haberet facultatem nominandi + unam personam, & decedendo sine testamento, censetur nominasse venientes ab intestato, censetur nominasse venientes ab intestato l. consuetudine, ff. de jur. Codicill. Fabius anna. sing. 391, Mastrill. de magistrat. lib. 1. cap. 28, n. 53, relatus à Rovito consil. 105, n. 15, lib. 2, & in terminis emphyt. Sanchez resp. mor. lib. 4, cap. 1, dub. 33, n. 1, ante med. Burlatt. consil. 378, n. 12, & duob. seqq. lib. 4. Frecc. de subfeud. lib. 2, in materia assensus q. 43. Castill. quotid. controvers. lib. 4, cap. 13, n. 12. Gratian. decis. March. 135, n. 12, vers. in nominationem.

Nam quicquid sit in rebus liberè acquisitis, ac de quibus potest absolutè disponi, sanè in emphyteusi limitativè + concessa ad certam generationem, & in qua jus nominandi sub conditione expressa, vel tacita nominationis faciendæ concipitur, verior, ac magis recepta est opinio contraria, quòd scilicet venientes ab intestato non censentur nominati, vel ad illos jus nominandi transierit quia conditio voluntaria adimpleri debet in forma specifica, per actum voluntatis dispositivæ; voluntas autem defuncti erga venientes ab intestato permissiva, & interpretativa est, ut in specie Caldas de jur. emphyt. lib. 2, quest. 7, n. 28, & seqq. ubi sic respondet ad allegationes contrarias post Gomez. var. resol. tom. 2, c. 11, n. 7, infra med. Molin. de just. & jur. disput. 446, n. 3. Laderch. consil. 73, sub n. 9, vers. Sic etiam Pe-regrin.

regrin. consil. 53, sub n. 7, lib. 2. Decian. consil. 83, n. 4, lib. 2, articulo mature discussio fuit decisum in Rom. domus 23, Junii 1636, coram R. P. D. Verospio ubi allegantur concordantes.

Et hic est casus noster ponderando tum gerundium nominandæ, *ibi*, post cujus personæ nominandæ mortem, &c. quòd cum resolvetur in relativum qui, + & verbum futuri temporis, nempe personæ, quam emphyteuta nominabit, conditionem importat l. stichum qui meus erit, ff. leg. 1. Surd. consil. 107, n. 7, & consil. 308, n. 50. Greg. XV. decis. 187, n. 7, & 8. Alex. in proximis terminis consil. 232, nu. 4, lib. 6, & in puncto Rotæ in dict. Roman. Domus §. considerate.

Tum subsequente in conventionem, quòd non exhibitio Instrumento nominationis, Casaleum sit ipso facto devolutum, ex qua deducitur tacita conditio inhærens ipsi concessioni pro persona nominanda, dummodo videlicet nominatio fiat per publicum instrumentum, quia ademptum + sub una conditione censetur sub contraria concessum. l. aliquando ff. de condit. & demonstrat. Bart. in l. Patersfamilias n. 4 ff. hæred. instit. Ruin. consil. 150, n. 7, lib. 2. Paris. consil. 8, n. 16, vers. ad 2, lib. 3. Menoch. consil. 78, n. 10. Giovagn. consil. 93, n. 16, lib. 1. Et ex quo partes convenerunt, quòd de nominatione + conficeretur instrumentum, alioquin nominatio sit nulla, apparet voluisse, quòd fieret vera, ac dispositiva nominatio, quam ultrò necessariam reddidit specialis conventio, in casu non exhibitio nominationis. Corn. consil. 165, nu. 19, & duobus seqq. lib. 2. Gratian. discept. 50, sub n. 23. & discept. 221, n. 8, & 9, Rot. in Romana Scriptoriæ 5. Junii 1606, coram bon. mem. Card. Lugdunen. impress. apud Gratian. dicta discept. 221, n. 11, & seqq. & decis. 152, n. 1. post Pacif. de salv.

Id quòd confirmatur ex clausula si contigerit, *ibi*, si contigerit nominationem fieri, &c. quæ tanquam indefinitè concepta + referenda est ad omnem nominationem in investituram concessam, demonstratque hujusmodi concessionem esse conditionalem juxta theoricâ glossæ in l. qui promisit, ff. cond. indeb. Oldrad. consil. 242, sub n. 7. Bald. consil. 750, n. 7, lib. 5, & contrahentes sensisse de nominatione non certo exitura, sed contingenti, + & sic cogitasse, posse dari casum in quo nominatio non fieret; quia hoc est de natura contingentis l. si finita §. si vero ubi gloss. verbo contingit ff. de damn. infect. qui casus dari non posset si sufficeret interpretativa nominatio erga venientes ab intestato, quia illi dicerent se nominatos + à defuncto, & lex præsumit, quem regulariter decedere cum aliquo hærede ab intestato, ut bene in proposito ratiocinat. Peregr. consil. 53, sub n. 7, vers. ac ideo lib. 2. Gabr. consil. 91, n. 13, & seqq. lib. 1. Silvan. consil. 14, sub n. 4, vers. sexto si aliter. Mant. de conject. lib. 7, tit. 7, sub n. 14, vers. sed si fideicommissum. Ut igitur verificetur contingencia nominationis à contrahentibus contemplata, non est habenda ratio intestatæ successione.

Domum verò devolutam, esse Casaleum nuncupatum l'Hospitaletto hodie locatum Rapacciolis constat ex convenientia plurium consensuum descriptorum in Instrumento investituræ; est enim annexum domunculæ, & stallecæ cum discoperto incorporatæ domui magnæ illorum de de Bellis hominibus, confinat cum via publica tendente à platea Rotundæ, ad Ecclesiam Sancti Ludovici, & retro cum domo illorum de Juvenicis, cum tamen ad probandam identitatem + duæ

Decisiones ad Tract. de Alim.

demonstrationes sufficerent. Bart. in l. demonstratio n. 14, ff. de condit. & demonstrat. Alex. consil. 73, n. 6, lib. 3. Socc. consil. 89, n. 1, lib. 1. Cavaler. decis. 311, n. 14, etiam si alterum confine + domus de Ruinis non conveniret. Decian. respons. 17, n. 9, lib. 3. Ruin. consil. 50, n. 22, lib. 1. Marefcot. variar. resol. lib. 1, cap. 12, n. 23. Rota decis. 98, n. 10, part. 6. recent. & in Arimin. fideicommissi 14. Martii 1640, coram R. P. D. meo Cerro.

Nec obstat quòd eadem consinia conveniant etiam stabulo locato D. Marchioni Justiniano, + ideoque identitatem non probent, ut limitando conclusionem supra firmatam tradit idem Bart. in d. l. demonstratio, n. 15, in fin. Bald. in l. hac consultiissima n. 5, in fin. C. qui testam. fac. possunt. Rot. decis. 295, n. 9, part. 1. recent. decis. 455, n. 10, coram san. mem. Gregor. XV.

Quia imò discordant, cum dictum stabulum non sit annexum domunculæ, & stallecæ cum discoperto incorporatæ præfatæ domui magnæ quòd est confine, ac demonstratio maxime identificans, pariterque multum discrepat mensura, quæ magis convenit domui locatæ Rapacciolis; ut latius per informantes, & cum verserem in materia antiqua + excedente 78, annos leviores probationes identitati probandæ sunt satis, Rot. decis. 749, nu. 3, part. 4, divers. decis. 42, n. 5, dec. 359, n. 46, part. 5, recent. decis. 164, n. 37, & 38, part. 6.

DECISIO XIII.

R. P. D. PEUTINGERO.

In causa Tiburtina Castri S. Angeli.

Mercurii die 26. Junii 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Instrumenti pro substantia quæ requirantur, si de solemnitate agitur, seu substantia tempus litis inspiciunt, si de recognitione, secus quoad antiquitatem, n. 3.
- 2 Instrumentum sine recognitione, parte non opponente, probat. Antiquum ut dicatur quando tempus litis subducatur, n. 4. Quando ex antiquitate non egeat recognitione, n. 9.
- 5 Actor ad iudicium debet accedere paratus. Declara ut n. 6.
- 7 Litis diversitas removet fraudem. Diversitas tunc dicitur, quando exceptio rei iudicatæ in una, parit exceptionem in alia, n. 8.
- 10 Nobilitas producentis tribuit fidem instrumenti.
- 11 Notarii duo in solidum rogati de instrumento, illius fidem augent.
- 12 Notariatus, ex quibus probatur, & n. 14.
- 13 Assertio partium robur dat instrumento.
- 15 Falsitate pro fabricanda non est verisimile plures alias committi.
- 16 Observantia multum tribuit fidei scripturæ.
- 17 Recognitio scripturæ in antiquis non requiritur. Et de ratione, n. 22.
- 18 Immemorabilis non admittitur, nisi actus appareant gesti ante litem.
- 19 Fama non probatur antiqua, nisi sit completa ante motam litem.
- 20 Scripturæ antiquitas suffragatur constito de observantia.
- 21 Contradictio super instrumento ante illius productionem cadere nequit.
- 23 Tituli productio non requiritur in possessorio.

b 3

Moto

Moto contra DD. Franciscum, & Hieronymum de Ursinis, anno 1538. iudicio per D. Margaritam ab Austria, super Castro Sancti Angeli, secutaque pro ipsa in possessorio favorabili sententia, postquam in illud immissa Casstrum tenuisset, anno 1580, commissa causa bon. mem. Cardinali Blanchetto ad instantiam Pauli Jordani filii Hieronymi, super spolio dicti Castri, atque anno 1583, producto Instrumento tunc reperto, assignationis factæ Alphonsinæ Ursinæ, ejusdem Castri de anno 1504. contigit dubitari anno 1597, an idem Instrumentum esset in forma probanti; sed aliâ non captâ resolutione, solum fuit dictum, ut videtur, an ad effectum recognitionis hujusmodi Instrumenti, esset detrahendum tempus litis motæ de anno 1538, quo dubio 12, Januarii 1598. à bon. mem. Card. Lancelloto, in locum Blanchetti suffecto, proposito, Rota pro majori DD. parte responderat, tempus litis esse demendum, reservato tamen particulariter videre, an dicta lis diversa esset ab alia mota de anno 1580 & an dictum Instrumentum esset de novo repertum, vel alia causa ad fuerit, quæ à dilatione productionis, & recognitionis ejusdem, DD. Ursinos posset excusare, quam tamen resolutionem, ipsi cum impugnassent, causâ per quatuor vices propositâ, semper responsum fuit, Non liquere. Eandem hodie disputationem, quia placuit prosequi, dubium proposui, an à decisio sit recedendum, cui DD. affirmativè responderunt.

Et fundamentum resolutionis fuit, quod cum agatur de recognitione, illa non est propriè de substantia Instrumenti, nec directè primò, & principaliter desideratur, quemadmodum sunt dies, mensis, annus, Pontificatus, locus, & alia solemnia, de quibus per *glos. in l. generali C. de Tabular. lib. 10.* quæ omnia habuisse constat Instrumentum productum anno 1583, sed tantummodò de probatione, ac fide. Quamobrem Instrumentum sine recognitione + probare, antequàm pars specificè opponat, sæpè dixit Rota, ut per Verall. *decis. 117. n. 4. part. 3. Burat. decis. 347. n. 7. & 8. Duran. decis. 18. nu. 23. & in Beneventana Juris patronatus 6. Junii 1631. coram Motmano, & in Elboren. pensionis 20. Junii 1633. coram R. P. D. meo Verospio*, quare cum ex ejusdem Instrumenti facie demonstrari possit antiquitas, locum sibi vindicat distinctio + data aliâ à Rota *coram Puteo decis. 349. lib. 2. in correctis*; nempe si agatur de solemnitate Instrumenti, seu de ejus substantia, inspicitur tempus litis; sed si agatur de recognitione, non est demendum tempus litis; & hanc eandem distinctionem approbarunt Ant. August. *in epit. tit. de fid. instr. cap. 6. n. 16. Cardin. Seraph. decis. 928. num. 1. in fin. & seqq.*

Nec subsistere visa fuit conclusio firmata in decisione, quæ revidetur, quod si agatur de recognitione Instrumenti, à quo pender principale fundamentum causæ, tunc detrahendum sit tempus litis.

Nam auctoritates ad hoc allegatæ visæ fuerunt loqui in diversis terminis, + præcipuè *decisiones in causa Britinoriensi coram Puteo 430. & 435. lib. 2. in correctis*, loquuntur in casu, in quo etiam non deducto tempore litis non aderat antiquitas, ut patet *dicta decis. 435. vers. Et etiam*; nec adminicula concurrebant, quæ in præsentis casu concurrunt, nec agebatur ibi de recognitione, sed de rogitu Notarii, & aliis so-

lemnitatibus substantialibus, ut dicitur in principio dictæ decisionis 430. *Decisio verò ejusdem Putei in Parmen. Vallium, quæ est dicta decis. 349. lib. 2.* de qua etiam extat adnotatio Ant. August. *decis. 1303. lib. 3. part. 3. divers.* benè distinguit, ut *suprà*, & expressè subjungit, quod si ageretur de recognitione, non esset demendum tempus litis, *decisio in Romana fideicommissi de Cataneis 7. Februarii 1620. coram bon. me. Cardin. Verospio*, supponit non adesse adminicula sufficientia, & *decisio in Calaguritana Jurisdictione 22. Maii 1627. coram Reverendiss. D. meo Pirovano*, nihil aliud firmat, nisi quòd quando Instrumentum productum fuit incidenter, non subducatur tempus litis, sed in casu, quando fuit productum principaliter, nihil in ea decisione firmatur, quo etiam modo procedit *decis. 184. n. 17. part. 6. recent.* Et omnes aliæ decisiones, quæ pro Serenissimo Duce Parmæ allegantur, loquuntur de probatione, seu præsumptione circa ipsam substantiam, & solemnitate intrinsecam Instrumenti, de qua loquitur Seraph. *decis. 76. æquiparans Testes, & Instrumenta*, Testes enim diriguntur ad probationem substantiæ, atque eodem modo intelligenda est *decisio 185. part. 1. divers. & Buratt. decis. 178. n. 8.*

Neque verò duplex illa ratio ponderata in decisione, quæ revidetur, prima nimirum, quod imputandum sit actori, qui tempore motæ litis non curavit Instrumentum recognosci, altera quòd aliâs aperiretur via fraudibus, cum quis posset consultò differre productionem Instrumenti, ut beneficio temporis ab illius recognitione excusaretur, subsistere in præsentis casu DD. visa est; posset enim prima ratio procedere, si ageretur de substantia, & de solemnitate Instrumenti, adeoque de probatione intentionis actoris + circa quam debuit paratus in iudicium venire, juxta text. in *l. qui in alterius 42. ff. de reg. jur. & notat Dec. in l. 1. nu. 8. vers. quia actor. C. de eden. sed ad recognitionem id non applicatur, circa quam paratus venire non tenebatur, + dum factis suam habebat intentionem fundatam in publico Instrumento etiam non recognito, donec reus de recognitione exciperet, Dec. in *auth. si quis in aliquo nu. 27. C. de eden. Caputaq. decis. 117. num. 4. part. 3. Put. decis. 405. lib. 1. Rota decis. 1. nu. 27. part. 5. recentior.* Adeo quod, etsi ante partis oppositionem facta talis recognitio fuisset, volente deinde parte formiter eam cum suis Interrogatoriis fieri, unque prior illa facta, nihil deservisset. Altera verò ratio fraudis & malitiæ excluditur in hoc casu, eo ipso, quo Instrumentum à DD. Ursinis in principio litis motæ, anno 1580, productum nequaquam, in anteriori illa lite anni 1538, quæ vertebatur in solo possessorio, & apparet ex sententia Pauli Papæ III. produci convenisset, in quo iudicio idem Instrumentum potius favebat intentioni D. Margaritæ, dum pignus, cujus titulo Castri possessio in ejus auctricem Alphonsinam, per DD. de Medices translata de anno 1504, fuerat, nondum expiraverat, + imò ipsa diversitas litis fraudem quoque, & negligentiam omnem excludit. *Cassad. decis. 6. n. 2. de rescript. Lancellot. de attent. part. 2. cap. 4. limit. 2. nu. 9. & hanc qualitatem consideravit Rota coram Puteo decis. 348. lib. 2. ad effectum, ut obtinere nequeat tempus motæ litis: diversitas verò apparet ex quo in secunda anni 1580, in qua Instrumentum fuit productum DD. Ursini erant actores**

actores prætendentes se spoliū passos esse finita causa pignoris, sub quo titulo possessionem Castri jam tradiderant, ut per Greg. *decis. 254. cum aliis per Add. num. 6. & in Romana spolio 9 Junii 1627. coram D. meo Merlino*, cum in prima fuissent rei conventi propter spoliū ab ipsis commissum, contra successores Alphonsinæ, ut in sententia Pauli III. fuit declaratum. + Unde sententia lata in una, non poterat, propter diversitatem actionis, & personarum, parere exceptionem rei judicatæ in altera, ex quo dignosci solet causæ diversitas, cum *queritur cum duabus seq. ff. de except. rei judic. Honded. conf. 30. n. 50. lib. 1. Caval. decis. 624. n. 2. per notat. in l. fundum, & in l. fundi, ff. de except. cum deductis per Menoch. conf. 123. n. 20. & seq.*

Præterea, etsi tempus litis esset detrahendum, id solum esset calculandum ab anno 1580. usque ad quod tempus, quia effluerunt anni 76. à tempore conditi Instrumenti, nihil hæc detractio relevaret pro exceptione rei, stante tempore annorum, ultra 70, quod in materiam recognitionis Instrumentorum reputatur antiquum + ad effectum, ut à dicto tempore confecta recognitione non indigeant, ut tradit Covarr. *prælic. quæst. cap. 21. n. 7. vers. Secundus casus. Gonzal. ad reg. 8. gloss. 64. n. 20. Rota coram Verall. decis. 5. n. 1. part. 3. coram Card. Cavaler. decis. 518. n. 1. & 4. Seraph. decis. 1481. n. 2. & decis. 928. n. 1. & in recent. decis. 234. n. 2. & 693. n. 7. part. 2.*

Quæ sanè certiora reddi concludebant DD. ex sequentibus in proposito, concurrentibus adminiculis primò stante probitate, + nota nobilitate personæ producentis Instrumentum, ut in puncto de probitate, *Put. d. decis. 349. n. 1. l. 2. & advertit Cravett. de antiq. d. part. 3. cap. Vidimus n. 9. Marf. in l. si quis ne questio, ff. de quæst. & de nobilitate gloss. in cap. illud 4. distinct. & probat. text. in l. fin. ff. de fid. instrum. Bald. in l. Testium n. 36. C. de Testib. Petrasanct. sing. 30. n. 1. Cravet. conf. 6. n. 28. Buratt. decis. 775. n. 3. Ludovif. decis. 351. n. 14. Grammat. decis. 60. n. 13. Tiraq. de nobilit. cap. 20. n. 20.* affirmantes hujusmodi qualitates omnem finitram præsumptionem, & suspicionem excludere.

Secundò, quia fuit stipulatum à duobus Notariis, nempe Francisco Roccho de Bracciano, & Francisco Riccio de Piscia Florentinæ Ditionis, + quod etiam ponderavit Rota in *d. decis. 184. n. 14. part. 6. & de quinque erat casus, Put. d. decis. 349. ut advertit Ant. Aug. decis. 1303. & 1397. part. 3. lib. 3. divers.*

Tertiò ex indulto Pii IV. quo conceditur facultas Antonio Roccho filio Francisci, omnia, & singula Instrumenta etiam ex notis, & abbreviaturis ejus extrahendi, & perficiendi, ex quo magnum fumi potest adminiculum de Notariatu, + & fide dicti Antonii, & Francisci, ut in simili consideravit Seraph. *decis. 928. vers. secundo, & decis. 1431. n. 2. & Put. decis. 349.* loquens de fide Collegii Reghinensis, *vers. secundo.*

Quartò per Instrumentum ratificationis factæ per Alphonsinam de hujusmodi assignationis Instrumento compulsatum ex Archivio Florentino, + quod est validum adminiculum ad fidem adstruendam instrumento, de quo agitur, ut in simili consideravit idem Put. *dicta decis. 349. vers. quintum. Ant. Aug. decis. 1397. lib. 3. part. 3. divers.* Rota *dicta decis. 184. n. 8. part. 6.* Imò ex dicto Instrumento ratificationis resultat vehementis præsumptio Notariatus + Francisci Rocchi ex enunciatiiva facta per Alphonsinam au-

ctricem Serenissimi Ducis Parmæ, etiam in ipsius præjudicium, ut in puncto dixit Rota *dicta decis. 184. post numer. 9. ex Ruin. conf. 141. n. 8. in fin. lib. 5. Rota decis. 776. n. 1. part. 1. divers. & in Farfensi Territor. coram Penia, & in Ferrariensi bonorum 3. Julii 1602. coram Cardinali Millino*, ubi quòd hujusmodi adminiculum in Instrumentis concernentibus idem factum sufficit ad effectum judicandi scripturam in forma probanti, & cum idem instrumentum non producat principaliter ad fundandam intentionem, sed ad adminiculandum fidem alterius instrumenti, & habeat faciem publici, & antiqui instrumenti, de eo non est tempus litis deducendum, ut omnes admittunt, ut dixit Rota in *d. decis. 184. n. 17. part. 6. recent.*

Quintò ex pluralitate instrumentorum, quæ dantur, nam datur instrumentum exemplatum per Antonium Rocchum, originale Francisci Rocchi, originale Francisci Riccii, & dictum instrumentum ratificationis cum indulto Pii IV. in quo fit mentio de Notariatu Antonii + Francisci. Unde non est præsumendum, + quòd pro una falsitate fabricanda, tor aliæ fierent, ut ponderat in simili Seraph. *decis. 928. vers. adeo quòd.*

Sextò ex observantia, quia alia bona, quæ pariter in dicto instrumento fuerant assignata, per DD. Ursinos fuerunt postea recuperata, & hodie ab ipsis possidentur, quæ observantia + dubium non est, quin multum in hac materia operetur. Seraph. *d. decis. 928. num. 1. cum aliis per Rot. d. decis. 184. num. 32. part. 6. & decis. 693. n. 8. part. 2. recent.*

Non obstat paritas rationis, quæ per scribentes pro Serenissimo Duce Parmæ, afferebatur de præscriptione, quæ per litis contestationem interrumpitur. Unde arguebatur, quòd eadem ratione contestatio interrumpere debeat præsumptionem, quæ ex antiquitate temporis oritur pro instrumento actoris, ut per Seraph. *decis. 76. n. 2.* quia paritas tantum procedit in ea præsumptione, quæ fundatur, & oritur ex sola temporis antiquitate, prout inquit Seraphinus, quando nempe agitur de præsumenda re super qua lis principaliter versatur, vel quæ in lite est deducta ad speciem, secus autem ad effectum recognitionis, quæ non oritur ex sola antiquitate temporis, sed etiam ex aliis adminiculis, quibus fides adhibenda videtur, ob difficultatem probationis orientem ex antiquitate. Meritò igitur non debet hujusmodi effectus tolli ex interruptione litis, quæ licet auferat observantiam in rebus in controverfiam deductis, non tamen tollit difficultatem probationis circa qualitates extrinsecas instrumentorum: quæ probationis difficultas + est potissima ratio, propter quam in antiquis non requiritur formalis recognitio secundum Bald. in *auth. quas actiones nu. 18. vers. item ratione difficultis C. de Sacros. Eccles. Alex. conf. 101. n. 11. lib. 7. Dec. conf. 42. sub n. 2. & 3. Covarr. prælic. quæst. cap. 21. n. 7. in princ. & vers. secundus casus, in fine. Boër. decis. 36. nu. 11. vers. Et hoc propter difficultatem, Rota decis. 693. n. 7. in fin. p. 2. recentior.*

Nec faciunt alia duo similia allata de probatione immemorabilis, & famæ, ubi in primo non admittuntur, nisi actus gesti ante motam litem, + & ad probandum aliquid fuisse factum per tempus antiquum oportet illud esse perfectum ante coeptam litem, Innoc. in *cap. veniens nu. 2. vers. & dicunt de verb. signific. & in secundum*